

raztolmačiti požrtvovalnost njene mamice. Prilagam Vam njen poslednji list in Vas prosim, storite Vi to, gospod, in Bog Vam bo poplačal. Vas in Svetko iskreno pozdravljam hvaležni Anton B.

Med grobovi ob nekdanji laški fronti 6.11.1917. „Naslednji dan pozovem Svetko v pisarno in ji prav z izbranimi besedami razlagam ljubezen njene mamice do cesarja in naše lepe domovine. Med tem omenim tudi proroško pesem Simona Gregorčiča „Soči.“

„Mama jo je naučila tudi mene na izust. Še sedaj jo znam“, mi seže v besedo devetletna navdušena Primorka.

„Umrla je. Zadeta od laške granate. A ne žaluj, otrok moj. Svetka, tvoja mama je zato v nebesih,“ tako končam ves ganjen.

Okoli se je deklici zasolžilo, a zaihtela ni, marveč prašala s tresočim glasom :

„Sedaj pa beži sovražnik, kaj ne?“

„Beži, beži, ljuba moja, beži, kakor je zaslužil za svojo nezvestobo; beži, da ga naši ne morejo niti dohajati.“

„Oh! In moja mama ga ne vidi! Mama tega ne ve! Uboga moja mama!“

Jok je odmeval po širnem šolskem poslopju, da so vsi popraševali, kaj se je zgodilo. S ponosom sem pripovedoval na vse strani, da tako joče samo junaška hči junaške matere Primorke, Goričanke, Slovenke.

Simon Gregorčiču *ob enajstletnici njegove smrti*

(24. novembra 1916).

Vihar sovražen svet pretresa,

nikjer ljubezni najti ni.

Proroška Tvoja divna pesem

ob Soči naši še doni!

O vdova tožna, zapuščena,

kdaj konec tvojih bo nadlog?

Kdaj zopet pesem bo zvenela

čez polje naše in naš log?

Kdaj srečno moje bo domovje? S krvjo, solzami napojena,

Začuden vprašaš pevec nas.

Prostosti sreča nam se svita,

saj kliče Tvoj jo sveti glas!

ta zemlja lepa prosta bo —

in novo solnce domovini

razsvetljevalo bo nebo.

Nedin Sterad.